

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO

Į S A K Y M A S

**DĖL ŪKININKO ŪKIO VEIKLOS BUHALTERINĖS APSKAITOS TVARKYMO
SUPAPRASTINTĄJA APSKAITOS SISTEMA REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2005 m. gegužės 11 d. Nr. 3D-266

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2001, Nr. [92-3215](#)) 6.46 punktu ir siekdama sudaryti ūkininkams palankesnes sąlygas ūkio veiklos buhalterinei apskaitai tvarkyti,

tvirtinu Ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo supaprastintąja apskaitos sistema rekomendacijas (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2005 m. gegužės 11 d.
įsakymu Nr. 3D-266

ŪKININKO ŪKIO VEIKLOS BUHALTERINĖS APSKAITOS TVARKYMO SUPAPRASTINTAJA APSKAITOS SISTEMA REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo supaprastintąja apskaitos sistema rekomendacijų (toliau – rekomendacijų) tikslas – padėti ūkininkams suprasti ūkininko ūkio veiklos apskaitos tvarkymo taikant supaprastintąją apskaitos sistemą principus, ūkyje įvykusių ūkinių operacijų registravimą rekomenduojamuose apskaitos registruose bei finansinės atskaitomybės sudarymą.

2. Šiomis rekomendacijomis gali vadovautis ūkininkai, pretenduojantys gauti ES struktūrinių fondų ir kitą investicinę paramą, taip pat parama neketinantys naudotis ūkininkai.

3. Supaprastintosios apskaitos sistemos esmę sudaro tai, kad visi duomenys joje registruojami paprastuoju įrašu, tai yra, nenaudojant buhalterinių sąskaitų ir nedarant dvejetainio įrašo.

4. Supaprastintoje apskaitos sistemoje taikomas pinigų principas reiškia, kad pinigų įplaukos ūkininko ūkyje registruojamos tik tada, kai pinigai gauti, o pinigų išlaidos tada, kai pinigai jau sumokėti.

5. Buhalterinė apskaita tvarkoma Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta. Ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, kurie susiję su užsienio valiuta, apskaitoje perskaičiuojamai pagal Lietuvos banko nustatytą lito ir užsienio valiutos santykį, galiojantį ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio atlikimo dieną.

6. Finansiniai metai trunka 12 mėnesių ir paprastai sutampa su kalendoriniais metais. Kai ūkininkas savo ūkinę veiklą pradeda, nutraukia ar keičia, šis laikotarpis gali būti kitas, bet ne ilgesnis kaip 18 mėn. Ne vėliau kaip per 4 mėn. po finansinių metų pabaigos parengiamas balansas, pelno (nuostolių) ataskaita ir pinigų srautų ataskaita.

7. Šiose rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Apskaitos dokumentas – popierinis arba elektroninis liudijimas (įrodymas), patvirtinantis ūkinę operaciją arba ūkinį įvykį ir turintis rekvizitus, leidžiančius nustatyti ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio tapatybę.

Apskaitos registras (toliau – registras) – suvestinė, kurioje apskaitos dokumentų pagrindu daromi įrašai apie ūkines operacijas ir ūkinius įvykius ir apibendrinami jų duomenys.

Ataskaitinis laikotarpis – ūkio pasirinktas laikotarpis, kuriam pasibaigus apskaičiuojami ūkio veiklos rezultatai.

Biologinis turtas – augalai ir gyvūnai.

Buhalterinė apskaita (toliau – apskaita) – ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių registravimo, grupavimo ir apibendrinimo pinigine išraiška sistema, siekiant gauti informaciją ekonominiams sprendimams priimti ir (arba) finansinei atskaitomybei sudaryti.

Grynoji galimo realizavimo vertė – įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus įvertintas gamybos užbaigimo ir galimas pardavimo išlaidas.

Finansinė atskaitomybė – finansinės ataskaitos, kuriose pateikiami suvestiniai apskaitos rodikliai apie ūkio turtą, kapitalą bei skolas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir ūkio veiklos rezultatai per šį laikotarpį.

Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) – ilgalaikio turto vertės sumažėjimas dėl jo naudojimo ir kitų veiksnių poveikio.

Kapitalas – ūkininkui ir jo partneriams priklausanti turto suma, nustatoma kaip skirtumas tarp bendros ūkio turto vertės ir jo skolų.

Pajamos – ekonominės naudos padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį, pasireiškiantis turto padidėjimu arba įsipareigojimų sumažėjimu, dėl kurių padidėja ūkio kapitalas, išskyrus papildomus ūkininko ir jo partnerių įnašus.

Paprastasis įrašas – ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių registravimo būdas, kai nedaromas dvejetainis įrašas.

Pardavimo vietos išlaidos – mokėjimai tarpininkams, vertintojams, prekybos agentams, rinkliavos ir panašios išlaidos.

Piniginės įplaukos – iš ūkio veiklos gauti pinigai.

Piniginės išlaidos – ūkinei veiklai išleisti pinigai.

Šanaudos – tam tikram tikslui sunaudoti ištekliai, įvertinti pinigais.

Skolos ūkiui – iš skolininkų gautini pinigai ar kitas turtas.

Supaprastintoji apskaitos sistema – apskaita, tvarkoma darant paprastąjį įrašą.

Tikroji vertė – suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti / parduoti turtą arba užskaityti tarpusavio įsipareigojimą.

Tipinė veikla – ūkinės operacijos, susijusios su veikla, iš kurios ūkininko ūkis keletą ataskaitinių laikotarpių gauna daugiausiai pajamų ir kurią ūkininkas laiko pagrindine.

Turtas – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, kurios teikia ekonominę naudą ir kurios turi patikimai išmatuojamą piniginę vertę.

Ūkio skolos – turtinės prievolės, kurias ūkis turi įvykdyti per tam tikrą laikotarpį.

Ūkinė operacija – ūkininko ūkio veikla, keičianti turto ir (arba) kapitalo bei įsipareigojimų dydį ir (arba) struktūrą.

Ūkinis įvykis – nuo ūkininko ūkio nepriklausantis faktas, keičiantis turto ir (arba) nuosavo kapitalo bei įsipareigojimų dydį ir (arba) struktūrą.

II. ŪKINIŲ OPERACIJŲ DOKUMENTAVIMAS

8. Apskaitos dokumentai surašomi ūkinės operacijos metu ar jai pasibaigus. Apskaitos dokumentuose turi būti įrašyti šie privalomieji rekvizitai:

8.1. apskaitos dokumento pavadinimas;

8.2. ūkininko vardas, pavardė, asmens kodas, ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo numeris arba paso (asmens tapatybės kortelės) numeris ir gyvenamoji vieta;

8.3. apskaitos dokumento data;

8.4. ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys;

8.5. ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška, matavimo vnt.

8.6. asmens ar asmenų, kurie turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, vardai arba pirmosios vardu raidės, pavardės, parašai ir pareigos.

9. Kai ūkininkas parduoda savo ūkyje išaugintą produkciją ar gyvulius žemės ūkio produkcijos supirkimo įmonėms, PVM sąskaitas–faktūras arba sąskaitas–faktūras už ūkininkų tiekiamą žemės ūkio produkciją išrašo šios įmonės.

10. Parduodamas savo produkciją ar suteikdamas paslaugas nespecializuotoms žemės ūkio produkcijos supirkimo įmonėms, kitiems ūkininkams, privatiems asmenims, ūkininkas apskaitos dokumentus surašo pats. Priklausomai nuo to, ar ūkininkas yra PVM mokėtojas, ar ne, jis surašys PVM sąskaitą–faktūrą, sąskaitą–faktūrą arba kitą laisvos formos produkcijos pardavimo dokumentą.

11. Parduodami savo užaugintą produkciją turguje, ūkininkai gali sudaryti *Produkcijos pardavimo rinkoje žiniaraštį* (1 priedas) arba kitą laisvos formos dokumentą. Esant didelėms pardavimo apimtims, vieną žiniaraščio lapą reikėtų skirti vienai produkcijos rūšiai, pvz., pienui. Tuomet ūkininkas turės sukaupęs duomenis ne tik apie turguje per mėnesį parduotus kiekius, bet ir

apie gautas pajamas pagal produkcijos rūšis. Jei pardavimo apimtys nedidelės ir ūkininkas nepageidauja sukaupiti informacijos apie parduotą kiekį ir pajamas pagal produkcijos rūšis, jis gali viename žiniaraštyje registruoti visą per mėnesį parduotą produkciją. Žiniaraštis skirtas mėnesiui, tačiau įrašai jame turi būti atliekami tą dieną, kai produkcija buvo parduota.

12. Ūkininkai, užsiregistravę kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio gavėjais, parduodami produkciją pirkėjams ne PVM mokėtojams surašo laisvos formos dokumentą, pateikdami jame privalomuosius apskaitos dokumentų rekvizitus bei šiuos papildomus rekvizitus: vieta, kurioje ūkininkas verčiasi žemės ūkio veikla ir/ar miškininkystė, ūkio identifikavimo kodas arba ūkininko asmens kodas, ūkininko PVM kompensacinio tarifo procentas ir suma litais, žemės ūkio produkciją perkančio juridinio asmens pavadinimas, jo kodas, buveinė arba fizinio asmens vardas ir pavardė, nuolatinė gyvenamoji vieta bei asmens kodas. Kai ūkininkas kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio gavėjas parduoda produkciją arba teikia paslaugas įmonei PVM mokėtojai, pirkimo dokumentą surašo pirkėjas.

13. Gavus grynuosius pinigus už parduotą produkciją, atliktus darbus, suteiktas paslaugas, išnuomotą žemę, pastatus, mašinas ir kitą turtą, paėmus grynuosius pinigus iš sąskaitos banke ir kitais grynųjų pinigų gavimo atvejais, kai ūkininkas neturi kitų įmonių ar asmenų išrašytų pinigų gavimą patebinančių dokumentų, surašomas Pinigų priėmimo kvitas arba Kasos pajamų orderis.

14. Apmokėjimą už prekes ir paslaugas grynaisiais pinigais liudija kasos aparatų kvitai, kasos pajamų orderių kvitai, o atsiskaitymus su tiekėjais ir paslaugų teikėjais negrynaisiais pinigais – atsiskaitymų negrynaisiais pinigais dokumentai.

15. Grynųjų pinigų išmokėjimui gali būti naudojamas Kasos išlaidų orderis arba Pinigų išmokėjimo kvitas, kurie surašomi tuomet, kai ūkininkas neturi kitų įmonių ar asmenų išrašytų dokumentų, patebinančių ūkio išlaidas.

16. Atsiskaitant negrynaisiais pinigais dažniausiai naudojami mokėjimo nurodymai arba debeto mokėjimo nurodymai.

17. Įvairių materialinių vertybių įsigijimą, paslaugų gavimą pagrindžia iš tiekėjų gauti PVM sąskaitų–faktūrų arba sąskaitų–faktūrų egzemplioriai arba jų surašyti laisvos formos dokumentai.

18. Žemės mokesčių bei turto draudimo įmokų sumokėjimą pagrindžia: mokėjimo nurodymai, banko mokėjimo kvitai.

19. Prekių įsigijimas iš asmenų, turinčių verslo liudijimus pagrindžiamas Prekių pirkimo (pardavimo) kvitu, kurį išrašo prekių pardavėjai/.

20. Ūkininkas ir jo partneriai žemę ir kitą turtą, numatomą naudoti ūkio reikmėms, perduoda ūkiui. Jeigu ūkininko partneriai jungtinės veiklos sutartyje numato, kokį turtą jie perduoda ūkiui, ši sutartis laikoma turto perdavimą pagrindžiančiu dokumentu. Tuo atveju, kai minėtoje sutartyje surašomas ne visas ūkiui perduotas turtas arba turtas perduodamas vėliau, toks turto perdavimas turi būti pagrįstas *Turto perdavimo ūkininko ūkiui aktu* (2 priedas). Šį aktą rekomenduojama surašyti ir tada, kai ūkiui turtą perduoda ne ūkininko partneris. Perduodant turtą dokumente rekomenduojama nurodyti turto pavadinimą, jo apibūdinimą, vertę. Turto vertė nustatoma pagal turimus jo įsigijimo dokumentus arba pagal tuo metu galiojančią rinkos vertę.

21. Pradedant tvarkyti apskaitą ūkininko ūkyje ir kiekvieną kartą sudarant balansą, būtina suregistruoti visą ūkyje turimą turtą, ūkio skolas ir skolas ūkiui, t. y. atlikti inventORIZACIJĄ. InventORIZACIJOS duomenims įforminti rekomenduojamas *InventORIZACIJOS aprašas* (3 priedas). Jame nurodomas vertybių pavadinimai, inventORIZACIJOS metu rastas vertybių kiekis, kaina ir vertė. Ilgalaikis turtas inventORIZACIJOS metu įkainojamas įsigijimo savikaina arba perkainota verte, pirktų medžiagų likučiai – įsigijimo savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte priklausomai nuo to, kuri iš jų mažesnė. Ūkyje pagaminta produkcija, auginami gyvuliai ir pasėliai įkainojami tikrąja verte atėmus pardavimo vietos išlaidas. Rudeninis arimas įkainojamas faktine arimo darbams atlikti padarytų išlaidų suma. Nebaigta statyba įkainojama statybos darbams atlikti padarytų išlaidų suma arba perkainota verte.

22. Nustatant tikrąją turto vertę, būtina atsižvelgti į jo buvimo vietą ir būklę. Biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos tikrąją vertę lengviau nustatyti grupuojant šį turtą pagal reikšmingus

požymius, pvz., gyvulius pagal amžių ar svorį, o produkciją – pagal kokybę. Tikroji vertė turi atitikti dabartinės aktyviosios rinkos kainas, kurios yra patikimas tikrosios vertės nustatymo pagrindas. Jeigu aktyviosios rinkos nėra, tikroji vertė nustatoma pagal paskutinių sandorių kainą arba pagal panašaus turto rinkos kainą. Kai aptartais būdais sunku nustatyti biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos tikrąją vertę, jiems įkainoti gali būti naudojamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos patvirtintos normatyvinės kainos.

III. APSKAITOS REGISTRAI

Piniginių įplaukų ir piniginių išlaidų registravimas ir kaupimas

23. Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnale, kurio forma patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1333 „Dėl ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 104 – 2989) registruojami duomenys apie pinigų judėjimą ūkininko ūkyje. Detalesnei turto, skolų ūkiui, ūkio skolų apskaitai rekomenduojami šiose rekomendacijose pateikti ir aptarti žiniaraščiai, tačiau ūkininkas informaciją gali kaupti ir kitokiuose registruose.

24. Ūkininkų ūkiuose didžiausią įplaukų dalį paprastai sudaro pardavimo įplaukos iš tipinės ūkio veiklos, t. y. gauti pinigai už parduotą produkciją ir suteiktas paslaugas. Be pardavimo įplaukų, ūkiuose pasitaiko ir kitokių piniginių įplaukų: palūkanos, gautos už banke laikomus pinigus, dividendai, gauti už turimas kitų įmonių (pavyzdžiui, žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių) akcijas, gautos baudos iš pirkėjų, tiekėjų ir kt. Piniginėms įplaukoms priklauso ne visi ūkyje iš kitur gauti pinigai, o tik gauti iš ūkinės veiklos. Pavyzdžiui, piniginėms įplaukoms nepriklauso ūkininko gautos banko paskolos, gauta parama ir kt.

25. Ūkininko ūkiuose didžiausią piniginių išlaidų dalį sudaro pinigų išlaidos gamybai: medžiagoms (sėklai, trąšoms, pašarams ir kt.) įsigyti, gyvuliams pirkti, sumokėtos lėšos už elektros energiją, agroserviso, transporto ir kitas paslaugas, išmokėtas darbo užmokestis samdomiems darbuotojams, sumokėtos ūkininko jo šeimos narių, partnerių ir samdomų darbuotojų socialinio bei sveikatos draudimo įmokos, sumokėti žemės bei kiti mokesčiai, apmokėtos turto nuomos bei draudimo išlaidos ir kt. Gali pasitaikyti ir kitokių piniginių ūkio išlaidų, tokių, kurios nepriskiriamos ūkininko ūkio ūkinei veiklai, pvz., palūkanos už gautas paskolas, sumokėtos baudos ir pan.

26. Skaičiuojant ūkininko ūkio ūkinės veiklos finansinį rezultatą pinigų principu, ūkio piniginėms išlaidoms nepriskiriami pinigai, išleisti ilgalaikiam turtui įsigyti: technikai pirkti, statiniams statyti, akcijoms pirkti, melioracijai vykdyti. Nepriskiriami piniginėms išlaidoms ir kai kurie kiti mokėjimai, pvz., grąžintos paskolos, išleisti pinigai labdarai, asmeniniams poreikiams ir pan.

27. Piniginės įplaukos registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, kai gaunami pinigai, po piniginės išlaidos registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, kai pinigai išleidžiami.

28. Ūkininko ūkyje gautų ūkinės veiklos įplaukų ir patirtų piniginių išlaidų apskaitai rekomenduojamas specialus *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraštis* (4 priedas). Šis žiniaraštis skirtas finansiniams metams. Atskirose žiniaraščio skiltyse pateikiami kiekvieno mėnesio, taip pat pirmojo ketvirčio, pirmojo pusmečio, trijų ketvirčių ir visų metų duomenys. Jeigu ūkyje per mėnesį susidaro palyginti daug įplaukų ir išlaidų operacijų, t. y. pasitaiko nemažai pinigų gavimo ir išleidimo atvejų, žiniaraščio skiltys gali būti panaudotos trumpesnių nei mėnuo laikotarpių piniginių įplaukų ir piniginių išlaidų apskaitai.

29. Piniginių įplaukų duomenys žiniaraštyje surašomi iš *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* kasos ir banko pajamų skilčių arba tiesiogiai iš pinigų gavimo dokumentų.

30. Įplaukos surašomos atskirose *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraščio* eilutėse pagal pagrindines ūkio šakas:

30.1. Įplaukų iš augalininkystės eilutėje surašomi gauti pinigai už parduotus javus, linus, bulves, cukrinius runkelius, daržoves bei jų sėklas, vaisius ir uogas, gėles, grybus (išsiaugintus bei surinktus miške) ir kitus iš augalų gautus produktus.

30.2. Įplaukų iš gyvulininkystės eilutėje pateikiama informacija apie pinigus, gautus už parduotus mėsinius bei veislinius gyvulius ir paukščius, pieną, kiaušinius, medų ir kitus produktus.

30.3. Įplaukų iš miško rodiklis apima gautus pinigus už parduotą statųjį mišką, padarinę miško medžiagą, malkas, sakus ir kt.

30.4. Įplaukas iš vidaus vandenų sudaro pinigai, gauti už šiuose vandenyse (pavyzdžiui, tvenkiniuose) sugautą ir parduotą žuvį ir kitą produkciją (pavyzdžiui, mailių).

30.5. Įplaukoms iš savo žemės ūkio produkcijos perdirbimo priklauso gauti pinigai už mėsą bei jos produktus, pagamintus iš savo ūkyje išaugintų gyvulių, už pieno produktus, gautus iš ūkyje primelžto pieno, už grūdų, išaugintų ūkyje, perdirbimo produktus, už duoną, iškeptą iš savo gamybos miltų, už aliejų, išspausť iš savo ūkyje išaugintos žaliavos ir pan.

30.6. Įplaukoms iš paslaugų žemės ūkiui priskiriami pinigai, gauti už kitiems asmenims atliktus darbus (nesteigiant įmonės), susijusius su žemės ūkio veiklos vykdymu (žemės dirbimas, dirvos tręšimas, augalų apsauga, derliaus nuėmimas ir kt.). Šių įplaukų sumas galima detalizuoti atskirose žiniaraščio eilutėse (pavyzdžiui, įplaukos iš augalininkystės paslaugų, įplaukos iš kitų paslaugų ar kitaip).

30.7. Įplaukų iš ne žemės ūkio veiklos rodiklis apima gautus pinigus už parduotus ūkio gaminius, gautus iš veiklos, nepriskiriamos augalininkystei, gyvulininkystei, žuvininkystei (vidaui vandenyse), išaugintų produktų perdirbimui, taip pat už paslaugas, nesusijusias su žemės ūkiu. Tai, pavyzdžiui, įplaukos už parduotus maisto produktus bei pašarus, pagamintus iš nusipirkto žaliavos, už įvairius medienos dirbinius, mežginius, audinius ir pan. Atskirose žiniaraščio eilutėse įrašytinos tokių įplaukų rūšys.

31. *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraštyje* išlaidos surašomos pagal jų rūšis:

31.1. Į išlaidas elektros energijai, vandeniui ir dujoms reikia įskaityti tik tai, kurios susijusios su ūkio veikla. Todėl iš bendrų sumokėtų už elektrą, vandenį ir dujas sumų reikia atimti atitinkamas išlaidas, tenkančias ūkininko šeimos asmeninėms reikmėms tenkinti (gyvenamųjų patalpų apšvietimo, vandens ir dujų, suvartotų butyje, ir pan.).

31.2. Į išlaidas kurui bei tepalams, atsarginėms dalims, mažaverčiams daiktams pirkti, gamybinėms paslaugoms apmokėti ir kitas materialines išlaidas neįskaitomos ūkininkui ar jo partneriams priklausančių automobilių, naudojamų ūkio veiklai, eksploatavimo išlaidos. Šios išlaidos *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraštyje* pateikiamos atskirai, dviejose eilutėse. Vienoje registruojamos visos minėtų automobilių eksploatavimo išlaidos. Kitoje eilutėje su minuso ženklu (arba raudona spalva) įrašoma šių išlaidų suma, proporcinga šių automobilių naudojimui asmeninėms ūkininko ir jo partnerių reikmėms. Ši suma apskaičiuojama pagal transporto priemonių panaudojimo asmeninėms reikmėms dalį. Ji nustatoma apytiksliai, atsižvelgiant į asmeniniais reikalais nuvažiuotų kilometrų skaičių. Į ūkio veiklos išlaidas gali būti įtraukta iki 50 proc. išlaidų padarytų lengvojo automobilio kurui, tepalams ir kitoms su juo susijusioms prekėms pirkti.

31.3. Bendras lengvojo transporto išlaikymo išlaidas galima detalizuoti pagal sudėtinės dalis (kuras bei tepalai, atsarginės dalys, padangos ir kt.) žiniaraščio pabaigoje esančiose laisvose eilutėse.

31.4. Į išlaidas gamybinėms paslaugoms apmokėti įskaitomos kitoms įmonėms bei ūkininkams sumokėtos sumos už žemės įdirbimą, dirvos tręšimą, derliaus nuėmimą, technikos remontą, veterinarines ir kitas paslaugas.

31.5. Išlaidas atlyginimams sudaro samdomiems darbuotojams išmokėtas darbo užmokestis, iš darbuotojams priskaityto darbo užmokesčio išskaičiuotas ir sumokėtas gyventojų pajamų mokestis bei socialinio draudimo įmokos. Išlaidas socialiniam bei sveikatos draudimui sudaro ūkininko bei ūkininko partnerių ir samdomų darbuotojų valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos, mokamos ūkininko lėšomis.

32. Duomenys apie išlaidas imami iš *Pinigų, pirkimų ir pardavimų žurnalo* „Kasos“ bei „Banko“ išlaidų skilčių arba tiesiogiai iš pinigų išleidimo dokumentų (kasos išlaidų orderių, mokėjimo nurodymų, sandomų asmenų darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraščių ir kt.). Bendra piniginių išlaidų suma *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraštyje* sutikrinama su *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* duomenimis.

Ilgalaikio turto apskaita

33. Ūkininko ūkio ilgalaikiu turtu laikomas turtas, kuris teikia ūkininko ūkiui naudos ilgiau nei vienerius metus, o jo vertė yra ne mažesnė už ūkininko nusistatytą minimalią ilgalaikio turto vertę. Pasirinkdamas vertę, nuo kurios ūkio turtas bus laikomas ilgalaikiu, ūkininkas gali surašyti laisvos formos pažymą. Ilgalaikis turtas apskaitoje skirstomas į grupes pagal jo pobūdį ir paskirtį. Ilgalaikio turto minimali vertė gali būti pasirenkama pagal nusistatytas turto grupes.

34. Ūkininko ūkio ilgalaikiam turtui registruoti skirtas *Ilgalaikio turto žiniaraštis* (5 priedas). Jis skirtas nematerialiojo, materialiojo ir finansinio turto apskaitai pagal kiekvieną turto objektą.

35. Ilgalaikis materialusis turtas – materialų pavidalą turintis turtas, kuris teikia ūkiui naudos ilgiau nei vienerius metus, pvz., žemė, pastatai, transporto priemonės, įrengimai ir pan.

36. Ilgalaikis nematerialusis turtas – materialaus pavidalo neturintis ilgiau nei vienerius metus naudojamas turtas. Tokį turtą sudaro verslo liudijimai, licencijos, kompiuterinės programos, teisės naudotis mokslinių tyrimų rezultatais.

37. Ilgalaikis finansinis turtas – ilgesniam nei vienerių metų laikotarpiui ūkio įsigyti valstybės ir įmonių vertybiniai popieriai (akcijos, obligacijos, pajai) ir kitos ilgalaikės finansinės investicijos.

38. Pradedant pildyti *Ilgalaikio turto žiniaraštį*, pirmiausia atskirose eilutėse įrašomi metų pradžioje turimo turto objektai. Kiekvienam ilgalaikio materialiojo turto objektui turi būti suteiktas inventoriaus numeris, kuris įrašomas šalia pavadinimo. Surašius kiekvienos grupės turtą metų pradžioje, paliekamos kelios laisvos eilutės įrašyti per metus įsigytam turtui.

39. Atskiroje skiltyje įrašoma turto pagaminimo arba įsigijimo data. Ji gali nesutapti su naudojimo pradžios data, kurią irgi svarbu nurodyti, nes nenaudojamo turto nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Kiekvieno turto objekto eilutėje nurodoma jo įsigijimo arba perkainotoji vertė metų pradžioje ir per ataskaitinius metus įsigyto turto vertė. Įsigijus (pasigaminus) ilgalaikį turtą jis registruojamas *Ilgalaikio turto žiniaraštyje* faktine jo įsigijimo savikaina arba jo pagaminimui padarytų išlaidų suma.

40. Ilgalaikiam materialiajam turtui skaičiuojamas nusidėvėjimas, o ilgalaikiam nematerialiajam turtui – amortizacija. Nusidėvėjimo sumai per metus apskaičiuoti reikia nustatyti objekto likvidacinę vertę, tai yra atsargų ir medžiagų, kurias numatoma gauti likvidavus turtą, vertę. Likvidacinė vertė turi būti ne mažesnė nei 1 Lt.

41. Ūkininkams rekomenduojamas tiesinis nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodas. Jo taikymas pagrįstas prielaida, kad turtas dėvisi tolygiai per visą jo naudojimo laiką. Numatomas naudojimo laikas (metai) įrašomas atskiroje *Ilgalaikio turto žiniaraščio* skiltyje. Nuo to priklauso metinė nusidėvėjimo suma. Norint apskaičiuoti turto nusidėvėjimo sumą per metus, iš jo įsigijimo (perkainotos) vertės atimama likvidacinė vertė ir gauta suma dalijama iš numatomų naudoti metų skaičiaus.

42. Ataskaitiniais metais įsigyto turto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma pradedama skaičiuoti nuo mėnesio, einančio po to, kai turtas pradėtas naudoti. Pirmaisiais naudojimo metais nusidėvėjimo suma sužinoma, apskaičiavus nusidėvėjimą per mėnesį ir gautą sumą padauginus iš turto naudojimo tais metais mėnesių.

43. Jei turtas ataskaitiniais metais buvo nurašytas, atskiroje *Ilgalaikio turto žiniaraščio* skiltyje pažymima jo nurašymo data. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija)

nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, einančio po to, kai turtas nurašytas arba tuomet, kai turtas tampa visiškai nudėvėtas.

44. Metų pabaigoje apskaičiuojama turimo turto likutinė vertė: iš įsigijimo (perkainotos) vertės atimama nusidėvėjimo (amortizacijos) suma metų pradžioje ir per metus apskaičiuota nusidėvėjimo (amortizacijos) suma. Jei ataskaitinių metų pabaigoje turtas buvo perkainotas arba buvo atlikta jo rekonstrukcija ar remontas, prie apskaičiuotos likutinės vertės pridedama dėl perkainojimo padidėjusi vertė (arba atimama sumažėjusi vertė) ir rekonstrukcijos ar remonto išlaidų suma.

45. Iš *Ilgalaikio turto žiniaraščio* duomenų apskaičiuojama ilgalaikio nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir ilgalaikio finansinio turto ir viso ilgalaikio turto bendroji vertė, nusidėvėjimo suma metų pradžioje, per metus įsigyto, nurašyto turto vertė, apskaičiuoto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma per metus, metų pabaigoje turimo turto įsigijimo (perkainota) ir likutinė vertė. Šie rodikliai naudojami balansui ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudaryti.

46. Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų dotacijų (subsidijų) lėšomis įsigyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo suma mažinamos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos, todėl *Ilgalaikio turto žiniaraštyje* reikia apskaičiuoti subsidijuotosios ilgalaikio turto dalies nusidėvėjimą bei ilgalaikio turto nusidėvėjimo sumą be subsidijuotosios ilgalaikio turto dalies nusidėvėjimo. Pastaroji suma bus naudojama, skaičiuojant ūkininko ūkio finansinį rezultatą – pelną arba nuostolius.

Trumpalaikio turto apskaita

47. Atsargos – tai trumpalaikis ūkininko ūkio turtas, įgytas tiesiogiai produkcijos gamybai (sėklos, trąšos, chemikalai, kuras ir t. t.), taip pat ūkyje pagaminta (grūdai, šakniavaisiai, kiaušiniai, pienas ir kt.) bei nebaigta gaminti (rudeninis arimas) produkcija. Informaciją apie turimas atsargas ūkininkas sužinos atlikus inventorizaciją.

48. Medžiagos ir produkcija ūkininko ūkyje gali būti apskaitomi taikant nuolat apskaitomų arba periodiškai apskaitomų atsargų būdą. Jų apskaitai rekomenduojamas *Medžiagų ir produkcijos žiniaraštis* (6 priedas), kuriame registruojamos visos medžiagų ir produkcijos gavimo ir išleidimo operacijos, jas sugrupuojant pagal gavimo ir išleidimo kryptis.

49. Ūkininkams, apskaitą tvarkantiems supaprastintąja apskaitos sistema ir vadovaujantis šiomis rekomendacijomis, rekomenduojamas periodiškai apskaitomų atsargų būdas, kuomet medžiagų ir produkcijos likučiai finansinių metų pabaigoje nustatomi inventorizavimo būdu. Pirtų medžiagų likučiai įkainojami įsigijimo savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Ūkininko ūkyje pagamintos produkcijos likučiai įkainojama grynąja galimo realizavimo verte.

50. Atsargų likučio faktinę įsigijimo vertę ūkininkams rekomenduojama nustatyti **FIFO** būdu. Taikant šį būdą daroma prielaida, kad pirmiausia sunaudojamos anksčiausiai įsigytos atsargos, todėl anksčiausiai sunaudotų atsargų įkainojimas turi atitikti anksčiausiai įsigytų atsargų įkainojimą.

51. Ūkininko asmeninėms reikmėms arba ūkio vidaus reikmėms sunaudota produkcija įkainojama tikrąja verte atėmus pardavimo vietos išlaidas.

Gyvulių apskaita

52. Gyvulių apskaitai pagal gyvulių amžiaus ir lyties grupes tvarkyti rekomenduojamas *Gyvulių žiniaraštis* (7 priedas). Likutis laikotarpio pradžioje šiame žiniaraštyje įrašomas iš praeito ataskaitinio laikotarpio *Gyvulių žiniaraščio* likučio laikotarpio pabaigoje eilutės.

53. Tvarkant apskaitą supaprastintąja sistema, rekomenduojama gyvulius apskaityti taikant periodiškai apskaitomų atsargų būdą, kuomet *Gyvulių žiniaraštyje* užregistruojami likučiai laikotarpio pradžioje. Per ataskaitinį laikotarpį žiniaraštyje kaupiama informacija natūriniais matais

apie gyvulių suvartojimą asmeninėms ir ūkio reikmėms. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje šie duomenys įkainojami tikrąja verte atėmus pardavimo vietos išlaidas. Taikant šį būdą, kiekvienos gyvulių grupės likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nustatomas inventorizavimo būdu ir įkainojamas tikrąja verte, atėmus pardavimo vietos išlaidas.

Atsiskaitymų apskaita

54. Atsiskaitymų už PVM apskaitai rekomenduojamas *Atsiskaitymų už PVM žiniaraštis* (8 priedas), kuriame įrašai daromi mėnesio pabaigoje. Iš *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* perkeliama duomenys apie per mėnesį pirktų ir parduotų prekių vertę bei joms priskaičiuotą PVM, atsiskaitymus su valstybės išdu ir išdo atsiskaitymus su ūkiu. Apie šio žiniaraščio reikalingumą sprendžia pats ūkininkas.

55. Valstybinio socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokų apskaitą rekomenduojama tvarkyti *Atsiskaitymų už socialinio ir sveikatos draudimo įmokas žiniaraštyje* (9 priedas). Jis pildomas kartą per mėnesį. Apie šio žiniaraščio reikalingumą taip pat sprendžia pats ūkininkas.

56. Samdomų asmenų socialinio ir sveikatos draudimo įmokos apskaičiuojamos ir į *Atsiskaitymų už socialinio ir sveikatos draudimo įmokas žiniaraštį* įrašomos remiantis *Samdomų asmenų darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraščio* (10 priedas) 16 skilties duomenimis.

57. Ūkininko ir jo partnerių socialinio ir sveikatos draudimo įmokos apskaičiuojamos ir tiesiogiai įrašomos į *Atsiskaitymų už socialinio ir sveikatos draudimo įmokas žiniaraštį* (7–9 skiltys). Susumavus visas apskaičiuotas įmokas, bendra suma įrašoma *Atsiskaitymų už socialinio ir sveikatos draudimo įmokas žiniaraščio* 10 skiltyje.

58. Įrašai apie socialinio ir sveikatos draudimo įmokų sumokėjimą daromi remiantis kvitų duomenimis (mokant grynaisiais pinigais) arba mokėjimo nurodymų duomenimis (mokant iš sąskaitos banke).

59. Kiekvieno mėnesio pabaigoje *Atsiskaitymų už socialinio ir sveikatos draudimo įmokas žiniaraščio* 10 skiltyje įrašomas likutis, kuris apskaičiuojamas prie likučio, buvusio mėnesio pradžioje, pridant apskaičiuotą už einamąjį mėnesį įmokų sumą (10 skiltis) ir atimant sumokėtą sumą (18 skiltis).

60. Visų kitų atsiskaitymų apskaitą rekomenduojama tvarkyti *Atsiskaitymų žiniaraštyje* (11 priedas).

61. Atsiskaitymų su pirkėjais apskaitą rekomenduojama tvarkyti pagal kiekvieną pirkėją. *Atsiskaitymų žiniaraštyje* įrašai apie pirkėjų skolos susidarymą daromi remiantis pirkimo operacijas pagrindžiančiais dokumentais, skolų apmokėjimas registruojamas pagal mokėjimo dokumentus.

62. Kitų ilgalaikių ir trumpalaikių skolų ūkiui atsiradimas *Atsiskaitymų žiniaraštyje* fiksuojamas remiantis atitinkamais skolų patvirtinančiais dokumentais, skolos grąžinimas – banko išrašais ar kitais pinigų sumokėjimą patysinančiais dokumentais.

63. Ilgalaikių ir trumpalaikių ūkio skolų apskaitą *Atsiskaitymų žiniaraštyje* rekomenduojama tvarkyti pagal kreditorius. Skolų atsiradimas pateikiamas skolų susidarymo dalyje remiantis sutartimis, banko išrašais, o apmokėjimas – remiantis mokėjimo nurodymais ar kitais pinigų sumokėjimą patysinančiais dokumentais.

64. Atsiskaitymų su tiekėjais ir rangovais apskaitą rekomenduojama tvarkyti pagal kiekvieną tiekėją. Ūkio skola tiekėjams fiksuojama remiantis iš tiekėjų ir rangovų gautomis PVM sąskaitomis–faktūromis, sąskaitomis–faktūromis ar kitais laisvos formos dokumentais, skolos apmokėjimas – remiantis mokėjimo nurodymais ar kitais pinigų sumokėjimą patysinančiais dokumentais.

65. Ūkio skolų likučiai mėnesio pabaigoje apskaičiuojami prie kiekvienos skolos likučio mėnesio pradžioje pridant apskaičiuotą skolą per mėnesį ir atimant per mėnesį sumokėtą sumą.

66. Ūkininkas gali nepildyti *Atsiskaitymų už socialinio ir sveikatos draudimo įmokas žiniaraščio* ir *Atsiskaitymų žiniaraščio*, jeigu jo atsiskaitymų operacijų yra nedaug ir jų apskaitai užtenka *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo*.

IV. ŪKININKO ŪKIO FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

Finansinio rezultato apskaičiavimas

67. Norint nustatyti ūkio veiklos rezultatą, reikia apskaičiuoti pelną arba nuostolį. Pelnas gaunamas tuomet, kai ūkio veiklos pajamos viršija sąnaudas. Jei sąnaudos viršija pajamas, gaunamas nuostolis.

68. Ūkininko ūkio veiklos finansinis rezultatas apskaičiuojamas *Pelno (nuostolių) ataskaitoje* (apskaitą tvarkant supaprastintąja apskaitos sistema) (12 priedas). Tvarkant ūkininko ūkio veiklos apskaitą supaprastintąja sistema, pinigų principu sukauptos piniginės įplaukos ir piniginės išlaidos šioje ataskaitoje perskaičiuojamos į pajamas ir sąnaudas pajamoms uždirbti.

69. Iš *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraščio* į *Pelno (nuostolių) ataskaitą* įrašoma piniginių įplaukų suma iš viso. Ji turi būti perskaičiuojama į ūkio veiklos pajamas pagal tokią formulę:

$$\text{Piniginės įplaukos} \pm \text{Pirkėjų skolų pokytis} \pm \text{kitų skolų ūkiui pokytis} \\ + \text{ūkininko asmeninėms reikmėms sunaudota produkcija}$$

70. Pirkėjų skolų ir kitų skolų pokytis įrašomas iš *Atsiskaitymų žiniaraščio*. Jeigu per ataskaitinį laikotarpį, tai yra palyginus laikotarpio pradžios skolas su laikotarpio pabaigos skolomis, pirkėjų skolos ir kitos skolos ūkiui padidėjo, skaičiuojant ūkininko ūkio veiklos pajamas jos pridedamos prie piniginių įplaukų. Jeigu per ataskaitinį laikotarpį pirkėjų skolos ir kitos skolos ūkiui sumažėjo, skaičiuojant ūkininko ūkio veiklos pajamas jos atimamos iš piniginių įplaukų. Skaičiuojant pirkėjų skolų ir kitų skolų pokytį reikia eliminuoti tas skolas, kurios nesusiję su ūkininko ūkio veikla, pvz., skolas už parduotą ilgalaikį turtą, suteiktas paskolas ir kt.

71. Iš *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraščio* į *Pelno (nuostolių) ataskaitą* įrašoma piniginių išlaidų suma iš viso. Ji turi būti perskaičiuojama į sąnaudas, padarytas ūkio veiklos pajamoms uždirbti. Sąnaudos apskaičiuojamos taip:

$$\text{Piniginės išlaidos} \\ \pm \text{skolų tiekėjams pokytis} \\ \pm \text{kitų ūkio skolų pokytis} \\ \pm \text{atsargų likučių vertės pokytis} \\ \pm \text{gyvulių ir kitų gyvūnų likučių vertės pokytis} \\ \pm \text{pasėlių likučių vertės pokytis} \\ + \text{ilgalaikio turto nusidėvėjimas} \\ - \text{per ataskaitinį laikotarpį panaudota dotacija, susijusių su turtu, dalis}$$

72. Skolų tiekėjams ir kitų ūkio skolų likučių padidėjimas yra pridedamas prie piniginių išlaidų, o skolų tiekėjams ir kitų ūkio skolų likučių sumažėjimas yra atimamas iš piniginių išlaidų. Šių skolų pokytis įrašomas iš *Atsiskaitymų žiniaraščio*. Skolų tiekėjams ir kitų skolų pokytis skaičiuojamas tik tų skolų, kurios susiję su ūkio veikla. Pavyzdžiui, skaičiuojant šį pokytį, reikia eliminuoti skolon įsigyto ilgalaikio turto vertę (be PVM), skolas už ilgalaikio turto rekonstrukciją (remontą), pagerinančius jo naudingąsias savybes (be PVM), banko paskolas ir pan.

73. Atsargų likučių vertės sumažėjimas yra pridedamas prie piniginių išlaidų, o atsargų likučių vertės padidėjimas yra atimamas iš piniginių išlaidų. Atsargų likučių vertės pokyčiai apskaičiuojami iš atsargų vertės, nurodytos balanse ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, atėmus atsargų vertę, nurodytą balanse ataskaitinio laikotarpio pradžioje.

74. Gyvulių ir kitų gyvūnų likučių vertės sumažėjimas yra pridedamas prie piniginių išlaidų, o jų likučių vertės padidėjimas yra atimamas iš piniginių išlaidų. Gyvulių ir kitų gyvūnų likučių vertės pokyčiai apskaičiuojami iš gyvulių ir kitų gyvūnų vertės, nurodytos balanse ataskaitinio

laikotarpio pabaigoje, atėmus gyvulių ir kitų gyvūnų vertę, nurodytą balanse ataskaitinio laikotarpio pradžioje.

75. Pasėlių likučių vertės sumažėjimas yra pridedamas prie piniginių išlaidų, o jų likučių vertės padidėjimas yra atimamas iš piniginių išlaidų. Pasėlių likučių vertės pokyčiai apskaičiuojami iš pasėlių vertės, nurodytos balanse ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, atėmus pasėlių vertę, nurodytą balanse ataskaitinio laikotarpio pradžioje.

76. Per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuota ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma pridedama prie piniginių išlaidų, nes didina sąnaudas. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos yra nepiniginės sąnaudos. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma įrašoma iš *Ilgalaikio turto žiniaraščio*. Įrašoma nusidėvėjimo (amortizacijos) suma be subsidijuotos ilgalaikio turto dalies nusidėvėjimo.

77. Dotacijų, susijusių su pajamomis, straipsnyje pateikiama per ataskaitinį laikotarpį gauta tiesioginių ir kompensacinių išmokų suma. Dotacijų, susijusių su turtu, sumomis, panaudotomis per ataskaitinį laikotarpį, mažinamos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos, todėl jų suma įrašoma atskiroje eilutėje.

78. Ūkininkas gali gauti pelną arba nuostolį iš finansinės ar investicinės veiklos. Finansinės veiklos pajamas ūkininkas gali uždirbti gavęs palūkanas už ūkininko ūkio vardu banke laikomus indėlius, gavęs delspinigius iš pirkėjų ar paslaugų vartotojų už laiku nesumokėtas jų skolas ir pan. Finansinės veiklos sąnaudos – ūkininko ūkio sumokėtos baudos ir delspinigiai, palūkanos ir pan. Ūkininkui pardavus nereikalingą ilgalaikį materialųjį turtą brangiau nei jo likutinė vertė, jis uždirbs pelną, kuris įrašomas investicinės veiklos pajamų eilutėje, o pardavus pigiau nei jo likutinė vertė – patirs nuostolį, kuris įrašomas investicinės veiklos sąnaudų eilutėje.

79. Prie ūkio veiklos pelno (nuostolių) pridėjus dotacijų, susijusių su pajamomis sumą, pridėjus (atėmus) finansinės ir investicinės ūkininko ūkio veiklos pelną (nuostolius), apskaičiuojamas ūkininko ūkio veiklos finansinis rezultatas – grynasis pelnas (nuostoliai).

Ūkininko ūkio balansas

80. *Ūkininko ūkio balansas* (toliau – balansas) (13 priedas) – lentelės formos finansinė ataskaita, kurioje surašytos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ūkininko ūkyje turimo turto, ūkio kapitalo ir skolų sumos.

81. *Balanso* „Ilgalaikio turto“ straipsniuose, kurie užpildomi pagal *Ilgalaikio turto žiniaraščio* duomenis, nurodomas nematerialusis, materialusis ir finansinis turtas.

82. Nematerialusis turtas nurodomas likutine verte, kuri apskaičiuojama iš įsigijimo savikainos atėmus sukaupą amortizaciją ir turto vertės sumažėjimą.

83. Ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę ir nebaigtą statybą, bei daugiamečiai sodiniai balanse pateikiami likutine verte, kuri apskaičiuojama iš įsigijimo savikainos atėmus sukaupą nusidėvėjimą ir turto vertės sumažėjimą.

84. Žemė *balanse* pateikiama įsigijimo savikaina arba perkainota verte.

85. *Balanso* straipsnyje „Gyvuliai ir kiti gyvūnai“ įrašoma gyvūnų tikroji vertė, atėmus pardavimo vietos išlaidas. Šie duomenys įrašomi pagal *Inventorizacijos aprašo* duomenis.

86. Straipsnis „Pasėliai“ užpildomas pagal *Inventorizacijos aprašo* duomenis.

87. *Balanso* trumpalaikio turto straipsniuose pateikiamos atsargos (žaliavos, nebaigta gamyba (išskyrus pasėlius), pagaminta produkcija ir kt.), per vienerius metus gautinos sumos, trumpalaikis finansinis turtas ir pinigai.

88. Pirkėtų medžiagų likučiai, sudarant finansinę atskaitomybę, įkainojami jų įsigijimo savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

89. Ūkininko ūkyje pagamintos produkcijos likučiai, sudarant finansinę atskaitomybę, įkainojami grynąja galimo realizavimo verte.

90. Išankstiniai apmokėjimai įrašomi pagal *Atsiskaitymų žiniaraščio* (skolos ūkininko ūkiui) arba *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* duomenis.

91. *Balanso* straipsnyje „Per vienerius metus gautinos sumos“ įrašomos visos trumpalaikės skolos ūkininko ūkiui (išskyrus išankstinius mokėjimus): pirkėjų skolos, gautinas PVM, samdomiems asmenims ar ūkininko partneriams išduoti avansai ir kt. Gautinos sumos pateikiamos atėmus abejotinų skolų sumas. Šio straipsnio rodikliai užpildomi pagal *Atsiskaitymų žiniaraščio* (skolos ūkininko ūkiui, *Atsiskaitymų už socialinį draudimą žiniaraščio*, *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* (gautinas PVM) likučių duomenis.

92. *Balanso* straipsnis „Kitas trumpalaikis turtas“ užpildomas pagal trumpalaikių investicijų sutarčių duomenis. Trumpalaikių investicijų duomenys gali būti sukaupti *Atsiskaitymų žiniaraštyje*.

93. Straipsnyje „Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ įrašoma visa ūkininko ūkio turimų pinigų nacionaline valiuta ir užsienio valiuta (perskaičiuota į nacionalinę) suma pagal *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* pinigų kasoje ir pinigų banke likučių duomenis.

94. Visas turtas apskaičiuojamas sudedant ilgalaikio turto, biologinio turto ir trumpalaikio turto straipsnių sumas.

95. Ūkininko ūkyje kapitalo suma parodo ūkininko ir jo partnerių nuosavo kapitalo sumą. Pirmą kartą sudarant finansinę ūkininko ūkio atskaitomybę, ūkininko ūkio kapitalas apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp bendros ūkio turto vertės ir ūkio skolų.

96. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ilgalaikio turto perkainojimo ir pelno (nuostolio) suma didinamas arba mažinamas ūkininko ūkio kapitalas. Kapitalo suma įrašoma iš *Kapitalo apskaičiavimo žiniaraščio* (14 priedas).

97. Ūkininko ūkio kapitalo likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje įrašomas iš praeito ataskaitinio laikotarpio *Kapitalo apskaičiavimo žiniaraščio* eilutės „Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ arba *balanso* straipsnio „Kapitalas“. Pelno (nuostolių) sumos įrašomos iš *Pelno (nuostolių) ataskaitos*. Ilgalaikio turto perkainojimo rezultatas apskaičiuojamas pagal *Ilgalaikio turto žiniaraščio* duomenis. Informacija apie pinigų išmokėjimą ūkininko ir/ar jo partnerių reikmėms įrašoma iš *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo*. Ūkininko ūkyje pagamintos produkcijos ir išaugintų gyvulių sunaudojimas asmeninėms reikmėms įrašomas pagal faktinius natūrinius duomenis, per ataskaitinius metus sukauptus *Medžiagų ir produkcijos žiniaraštyje* ir įkainotus tikrąja verte, atėmus pardavimo vietos išlaidas. Ūkininko ūkio kapitalo likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje apskaičiuojamas aritmetiniu būdu sumuojant *Kapitalo apskaičiavimo žiniaraštyje* pateiktus duomenis.

98. *Balanso* straipsnyje „Dotacijos, subsidijos“ pateikiama nepanaudota gautų arba gautinų dotacijų ir subsidijų suma. Dotacijų ir jų panaudojimo apskaita gali būti tvarkoma *Atsiskaitymų žiniaraštyje*.

99. *Balanso* straipsnyje „Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai“ pateikiamos visos ūkininko ūkio ilgalaikės skolos, o *balanso* straipsnyje „Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai“ įrašoma visa ūkininko ūkio trumpalaikių skolų suma pagal *Atsiskaitymų žiniaraščio* (ūkininko ūkio skolos), *Samdomų asmenų darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraščio*, *Atsiskaitymų už socialinį draudimą žiniaraščio*, *Atsiskaitymų už PVM žiniaraščio* likučių duomenis.

100. Kapitalo ir įsipareigojimų visa suma apskaičiuojama sudėjus kapitalo, dotacijų ir subsidijų bei mokėtinų sumų ir įsipareigojimų sumas.

Pinigų srautų ataskaita

101. Pinigų srautų ataskaita – finansinė ataskaita, kurioje nurodomos ūkininko ūkio ataskaitinio laikotarpio pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos bei išmokos.

102. Pinigų srautų ataskaita gali būti rengiama netiesioginiu ir tiesioginiu būdu. Šie ataskaitos rengimo būdai skiriasi tik pinigų srautų iš pagrindinės veiklos pateikimu. Pinigų srautai iš investicinės ir finansinės veiklos vienodai pateikiami tiek rengiant ataskaitą tiesioginiu, tiek netiesioginiu būdais.

103. Pagrindinės veiklos pinigų srautų pateikimas netiesioginiu būdu:

103.1. *Pinigų srautų ataskaitoje* sudaromoje netiesioginiu būdu (15 priedas), skaičiuojant pagrindinės veiklos pinigų srautus, koreguojama grynojo pelno arba nuostolio suma, apskaičiuota *Pelno (nuostolių) ataskaitoje*. Koregavimo tikslas – parodyti ryšį tarp kaupimo principu apskaičiuoto finansinio rezultato ir pinigų iš pagrindinės veiklos pokyčio.

103.2. Grynojo pelno arba nuostolio suma pirmiausiai koreguojama nepiniginių išlaidų – ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma. Ši suma įrašoma iš *Pelno (nuostolių) ataskaitos* eilutės „Ilgalaikio turto nusidėvėjimas“.

103.3. Po vienerių metų gautinų sumų pokytis įrašomas palyginus *balanso* straipsnio „Po vienerių metų gautinos sumos“ duomenis finansinių ir praėjusių finansinių metų pabaigoje. Po vienerių metų gautinų sumų sumažėjimas pridedamas, nes rodo gautas pinigines įplaukas, o padidėjimas atimamas. Šie duomenys gali būti apskaičiuojami ir pagal *Atsiskaitymų žiniaraščio* duomenis.

103.4. Per ataskaitinį laikotarpį atsargoms pirkti išleistų pinigų suma neatsispindi grynojo pelno (nuostolio) sumoje. Todėl šių sumų reikia koreguoti atsargų, gyvulių ir kitų gyvūnų bei pasėlių vertės pokyčio suma: šių turto grupių vertei padidėjus per ataskaitinį laikotarpį, padidėjimo suma atimama iš grynojo pelno (nuostolio) sumos; šių turto grupių vertei per ataskaitinį laikotarpį sumažėjus, atitinkama suma pridedama prie grynojo pelno (nuostolio) sumos. Pokytis apskaičiuojamas, lyginant *balanso* straipsnių „Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys“ bei „Biologinis turtas“ (išskyrus daugiamečius sodinius) rodiklius finansinių metų pabaigoje su analogiškais rodikliais praėjusių finansinių metų pabaigoje.

103.5. Pirkėjų skolų pokytis įrašomas palyginus *balanso* straipsnio „Pirkėjų įsiskolinimas“ duomenis finansinių metų ir praėjusių finansinių metų pabaigoje. Šių skolų sumažėjimas pridedamas, o padidėjimas atimamas. Skolų ūkiui pokytis gali būti apskaičiuojamas ir pagal *Atsiskaitymų žiniaraščio* duomenis.

103.6. Kitų gautinų sumų ir sumokėtų išankstinių apmokėjimų bei kito trumpalaikio turto pokyčiai įrašomi, palyginus analogiškų pavadinimų *balanso* straipsnių sumas finansinių metų ir praėjusių finansinių metų pabaigoje. Šių straipsnių sumažėjimas pridedamas, o padidėjimas atimamas. Į kitas gautinas sumas įskaitomos ir skolos ūkiui pagal nebaigtas vykdyti sutartis.

103.7. Skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų pokytis pateikiamas viename *Pinigų srautų ataskaitos* straipsnyje. Jų pokytis apskaičiuojamas pagal *balanso* straipsnių „Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai“ ir „Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai“ bei „Gauti išankstiniai apmokėjimai“ pakitimus finansinių metų pabaigoje ir praėjusių finansinių metų pabaigoje. Šių skolų padidėjimas pridedamas, o sumažėjimas atimamas.

103.8. Grynojo pelno ar nuostolių suma *Pelno (nuostolių) ataskaitoje* parodo finansinį rezultatą iš visos, o ne tik pagrindinės ūkininko ūkio veiklos, todėl teisingam pinigų srautų iš pagrindinės veiklos apskaičiavimui reikia atimti finansinės ir investicinės veiklos pelno sumą arba pridėti nuostolių sumą. Duomenys šiam koregavimui randami *Pelno (nuostolių) ataskaitos* eilutėse „Finansinė veikla“ ir „Investicinė veikla“.

103.9. Ilgalaikio turto perleidimo operacijos priskiriamos investicinei veiklai, todėl šių operacijų rezultatai turi būti eliminuojami iš ūkininko ūkio pagrindinės veiklos pinigų srautų. Duomenys randami *Pelno (nuostolių) ataskaitoje*.

103.10. Duomenys apie ūkininko asmeninėms reikmėms sunaudotą produkciją, gyvulius, paukščius ir žvėrelius perkelti iš *Pelno (nuostolių) ataskaitos*.

103.11. Susumavus (+, -) pateiktus rodiklius apskaičiuojamas iš viso pinigų padidėjimas (+) arba sumažėjimas (-) iš pagrindinės veiklos.

104. Pagrindinės veiklos pinigų srautų pateikimas tiesioginiu būdu:

104.1. *Pinigų srautų ataskaitoje* sudaromoje tiesioginiu būdu (16 priedas), pagrindinės veiklos pinigų srautai pateikiami iš *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraščio*.

104.2. Rengiant *Pinigų srautų ataskaitą* tiesioginiu būdu nurodoma, kiek pinigų gauta iš pirkėjų, iš kitų skolininkų, iš įždo PVM, kiek sumokėta tiekėjams už žaliavas ir medžiagas,

sumokėta į išdą PVM, sumokėta darbo užmokesčio, dirbančiųjų socialiniam ir sveikatos draudimui bei kiti pinigų gavimai ir mokėjimai.

104.3. Susumavus (+, -) pateiktus rodiklius apskaičiuojamas iš viso pinigų padidėjimas (+) arba sumažėjimas (-) iš pagrindinės veiklos.

105. Investicinės veiklos pinigų srautų pateikimas:

105.1. Investicinės veiklos pinigų srautai *Pinigų srautų ataskaitoje* pateikiami atskirai, nes jie parodo pinigų sumas, per ataskaitinį laikotarpį išleistas įsigyti ištekliams, kurie uždirbs pajamas (tuo pačiu ir pinigus) ateityje, taip pat pinigų įplaukas, perleidžiant tokius išteklius.

105.2. Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimo straipsnyje parodoma pinigų suma, sumokėta už pirktą ilgalaikį turtą arba jo rekonstrukciją (remontą), kuris didina ilgalaikio turto vertę.

105.3. Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) pardavimo straipsnyje parodoma pinigų suma, gauta pardavus minėtą turtą, jei jį įsigyjant nebuvo numatyta, kad turtas skirtas parduoti.

105.4. Ilgalaikio turto pirkimo ir pardavimo operacijas reikia registruoti be PVM, kadangi į valstybės išdą pervedamas tik susidaręs šio mokesčio skirtumas. Gauta iš išdo arba sumokėta į išdą suma nurodoma *Pinigų srautų ataskaitos* pinigų srautų iš ūkininko ūkio pagrindinės veiklos dalyje: rengiant ataskaitą netiesioginiu būdu „Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimo/sumažėjimo eilutėje“, o rengiant ataskaitą tiesioginiu būdu – eilutėje „Sumokėta tiekėjams (su PVM)“.

105.5. Įsigijus ne pardavimui skirtų akcijų, pajų, sumokėtoji pinigų suma nurodoma eilutėje „Ilgalaikių investicijų įsigijimas“.

105.6. Investicijų pardavimas – tai pinigų įplaukos, pardavus ne pardavimui įsigytus kitų įmonių nuosavybės dokumentus (akcijas, pajus).

105.7. Gauti dividendai ir palūkanos – pinigų sumos, gautos už turimas kitų įmonių akcijas ir pajus bei už ūkininko ūkio sąskaitose banke laikomus pinigus.

105.8. *Pinigų srautų ataskaitos* straipsniai užpildomi iš *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* bei *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraščio*.

105.9. Susumavus (+, -) pateiktus rodiklius apskaičiuojamas iš viso pinigų padidėjimas (+) arba sumažėjimas (-) iš investicinės veiklos.

106. Finansinės veiklos pinigų srautų pateikimas:

106.1. Finansinės veiklos pinigų srautai parodo pinigų įplaukas ir išmokas, susijusias su kitais finansavimo šaltiniais: ūkininko ir / arba jo partnerių įnešimai, gauti kreditai ir pan.

106.2. Ataskaitos straipsniai užpildomi iš *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnalo* bei *Piniginių įplaukų ir išlaidų žiniaraščio*.

106.3. Pinigų srautų ataskaitos straipsnyje „Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynųjų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiu“ teigiama arba neigiama suma pateikiama valiutų kursų pasikeitimo įtaka pinigų ir jų ekvivalentų likučiu.

106.4. Susumavus (+, -) pateiktus rodiklius apskaičiuojamas iš viso pinigų padidėjimas (+) arba sumažėjimas (-) iš finansinės veiklos.

106.5. Pinigų padidėjimas arba sumažėjimas per laikotarpį – tai bendra suma pinigų padidėjimo (+) ar sumažėjimo (-) iš pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos.

106.7. Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje ir laikotarpio pabaigoje – tai pinigų likučiai *Pinigų, pirkimo ir pardavimo žurnale* atitinkamai ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje. Pinigų likučių sumos turi sutapti su balanso pinigų straipsnių informacija.

106.8. Pinigų padidėjimo arba sumažėjimo per laikotarpį suma turi sutapti su skirtumu tarp pinigų likučio laikotarpio pabaigoje ir pinigų likučio laikotarpio pradžioje.

Ūkininko ūkio veiklos
būhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąja apskaitos sistema
rekomendacijų
1 priedas

Ūkininko _____ ūkis

_____Nr. _____
(data)

PRODUKCIJOS PARDAVIMO RINKOJE ŽINIARAŠTIS

[illegible]

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąją apskaitos sistemą
rekomendacijų
2 priedas

TURTO PERDAVIMO ŪKININKO ŪKIUI AKTAS

_____Nr. _____
(data)

Ūkininkas (arba jo partneris) _____ asmens kodas _____
 pasas (asmens tapatybės kortelė) _____ išduotas _____
 išdavimo data _____ ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo Nr. _____
 perduoda naudoti ūkininko _____ ūkyje šį turtą:

Perduodamo turto pavadinimas	Charakteristika	Vertė	Papildomos sąlygos
Iš viso			

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko _____ ūkis

_____Nr. _____
(data)

Iš viso suma žodžiais _____

(vardas, pavardė)

PINIGINIŲ ĮPLAUKŲ IR IŠLAIDŲ ŽINIARAŠTIS

_____ Nr. _____
(data)

Rodikliai	Mėnesiai ar kiti laikotarpiai					Iš viso
ĮPLAUKOS						
1. Iš augalininkystės						
2. Iš gyvulininkystės						
3. Iš miško						
4. Iš vidaus vandenų						
5. Iš savos ž. ū. produkcijos perdirbimo						
6. Iš paslaugų žemės ūkiui						
7. Iš ne žemės ūkio veiklos						
Iš viso piniginių įplaukų						
IŠLAIDOS						
1. Sėklai ir sodmenims pirkti						
2. Trąšoms ir kalkėms pirkti						
3. Augalų apsaugos priemonėms pirkti						
4. Pašarams pirkti						
5. Gyvuliams pirkti						
6. Gyvulių gydymo priemonėms pirkti						
7. Kurui ir tepalams pirkti						
8. Elektros energijai, vandeniui ir dujoms pirkti						
9. Atsarginėms dalims pirkti						
10. Mažaverčiams daiktams pirkti						
11. Gamybinėms paslaugoms apmokėti						
12. Lengvajam transportui išlaikyti						
	iš viso					
	minus asmen. reikmės					
13. Kitos materialinės išlaidos						
14. Atlyginimams						
15. Soc. draudimui						
16. Sveikatos draudimui						
17. Žemės ir kito turto nuomai						
19. Žemės ir kitiems mokesčiams						
19. Turto draudimui						
20. Kitos ūkio išlaidos						
Iš viso piniginių išlaidų						
Įplaukų ir išlaidų skirtumas						
Ūkininko ir jo narių įnašai						
Pinigų išmokėjimas ūkininkui ir jo partneriams						

Ūkininkas

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąja apskaitos sistema
rekomendacijų
5 priedas

Ūkininko _____ ūkis

ILGALAIKIO TURTO ŽINIARAŠTIS

____Nr.
(data)

[illegible]

	Likutis 12 31											
Iš viso	Likutis 12 31											

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
būhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąją apskaitos sistemą
rekomendacijų
6 priedas

MEDŽIAGŲ IR PRODUKCIJOS ŽINIARAŠTIS

_____ Nr. _____
(data)

Medžiagų, produkcijos pavadinimas _____ Matavimo vienetas _____

Data	Dokum ento Nr.	Iš kur gauta						Kur sunaudota						Likutis	
						Iš viso gauta						Iš viso sunaudota		Kiekis	Suma
		Kiekis	Suma	Kiekis	Suma	Kiekis	Suma	Kiekis	Suma	Kiekis	Suma	Kiekis	Suma		
Iš viso															
Likučio įkainojimo koregavimas															
Likučio perkainojimas/įkainojimas															

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąja apskaitos sistema
rekomendacijų
7 priedas

Ūkininko _____ ūkis

GYVULIŲ ŽINIARAŠTIS

_____ Nr. _____
(data)

[illegible]

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
 buhalterinės apskaitos tvarkymo
 supaprastintąją apskaitos sistema
 rekomendacijų
 8 priedas

Ūkininko _____ ūkis

ATSISKAITYMŲ UŽ PVM ŽINIARAŠTIS

_____ Nr. _____
 (data)

Data	Pirkimai		Pardavimai			Priklauso mokėti į iždą Lt	Priklauso grąžinti iš iždo Lt	Sumokėta / gauta				Skola Lt	
	Apmokes tinamoji vertė Lt	PVM suma Lt	Apmokes tinamoji vertė Lt	PVM				Data	Dokume nto Nr.	Sumokėta į iždą Lt	Gauta iš iždo Lt	Ūkiui Lt	Iždui Lt
				Tarifas	Suma Lt								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Lik.													
Lik.													

Ūkininkas

 (parašas)

 (vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
būhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąją apskaitos sistema
rekomendacijų
9 priedas

Ūkininko _____ ūkis

ATSISKAITYMŲ UŽ SOCIALINIO IR SVEIKATOS DRAUDIMO ĮMOKAS ŽINIARAŠTIS

_____ Nr. _____
(data)

Data	Dokum ento Nr.	Apskaičiuota įmokų, Lt								Sumokėta įmokų Lt					
		Iš darbdavio lėšų		Iš darbuoto jo 3 proc. DU	Ūkininko ir jo partnerių		Likutis ir apskaičiuota per mėn.		Iš darbdavio lėšų		Iš darbuot ojo 3 proc. DU	Ūkininko ir jo partnerių			Iš viso sumokėta
		31 proc. DU			50 proc. BP	15 proc. deklaruojamų pajamų	3,5 arba 1,5 proc. MMA		28 proc. DU	3 proc. DU		50 proc. baz. pensijos	15 proc. deklaruojamų pajamų	3,5 arba 1,5 proc. MMA	
1.	2.	3.	4.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	14.	15.	16.	17.	18.

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
būhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąja apskaitos sistema
rekomendacijų
10 priedas

Ūkininko _____ ūkis

SAMDOMŲ ASMENŲ DARBO UŽMOKESČIO APSKAIČIAVIMO ŽINIARAŠTIS

_____ Nr. _____
(data)

Data	Vardas, pavardė	Dirbta dienų/va landų	Apskaičiuota					Išskaičiuota					Išmok ama suma	Parašas	Socialinio draudimo įmoka, kurią moka darbdavys	
			uždarbis	atostogos	ligos pašalpa		iš viso	gyventojų pajamų mokestis	socialinio draudimo įmoka	pagal vykdo mąjį raštą		iš viso			uždarbio suma	įmokos suma
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Iš viso išmokama: _____

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąją apskaitos sistemą
rekomendacijų
11 priedas

Ūkininko _____ ūkis

ATSISKAITYMŲ ŽINIARAŠTIS

_____ Nr. _____
(data)

Skolininkas, skolintojas _____

[illegible]

Ukininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąja apskaitos sistema
rekomendacijų
12 priedas

Ūkininko _____ ūkis
(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo Nr. _____
Adresas _____

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA (Lt)
(apskaitą tvarkant supaprastintąja apskaitos sistema)

(data)

Rodikliai	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
1. Piniginės įplaukos		
2. Pirkėjų skolų padidėjimas(+)		
3. Pirkėjų skolų sumažėjimas (-)		
4. Kitų skolų ūkiui padidėjimas(+)		
5. Kitų skolų ūkiui sumažėjimas (-)		
6. Asmeninėms reikmėms suvartota produkcija(+)		
7. ŪKIO VEIKLOS PAJAMOS (1...6 eil.)		
8. Piniginės išlaidos		
9. Skolų tiekėjams padidėjimas (+)		
10. Skolų tiekėjams sumažėjimas (-)		
11. Kitų ūkio skolų padidėjimas (+)		
12. Kitų ūkio skolų sumažėjimas (-)		
13. Atsargų likučių vertės sumažėjimas (+)		
14. Atsargų likučių vertės padidėjimas (-)		
15. Gyvulių ir kitų gyvūnų likučių vertės sumažėjimas (+)		
16. Gyvulių ir kitų gyvūnų likučių vertės padidėjimas (-)		
17. Pasėlių likučių vertės sumažėjimas (+)		
18. Pasėlių likučių vertės padidėjimas (-)		
19. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) (+)		
20. Dotacijų, susijusių su turtu, panaudotoji dalis (-)		
21. ŪKIO VEIKLOS SĄNAUDOS (8...20 eil.)		
22. ŪKIO VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI) (7 eil. – 21 eil.)		
23. Dotacijos, susijusios su pajamomis (+)		
24. FINANSINĖ VEIKLA (25 eil. – 26 eil.)		
25. Finansinės veiklos pajamos (+)		
26. Finansinės veiklos sąnaudos (-)		
27. INVESTICINĖ VEIKLA (28 eil. – 29 eil.)		
28. Investicinės veiklos pajamos(+)		
29. Investicinės veiklos sąnaudos (-)		

30. <i>GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)</i> (22 eil.+ 23 eil.+ (-)24 eil. + (-)27 eil.)		
---	--	--

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąją apskaitos sistema
rekomendacijų
13 priedas

Ūkininko _____ ūkis
(vardas, pavardė)
Ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo Nr. _____
Adresas _____

BALANSAS

(data)

	TURTAS	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS		
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		
II.	MATERIALUSIS TURTAS		
II.1.	Žemė		
II.2.	Pastatai ir statiniai		
II.3.	Mašinos ir įrengimai		
II.4.	Transporto priemonės		
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai		
II.6.	Nebaigta statyba		
II.7.	Kitas materialusis turtas		
III.	FINANSINIS TURTAS		
G.	BIOLOGINIS TURTAS		
I.	Daugiamečiai sodiniai		
II.	Gyvuliai ir kiti gyvūnai		
III.	Pasėliai		
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARYS		
I.1.	Atsargos		
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai		
I.1.2.	Nebaigta gamyba (išskyrus pasėlius)		
I.1.3.	Pagaminta produkcija		
I.1.3.1.	Žemės ūkio produkcija		
I.1.3.2.	Kita produkcija		
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti		
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai		
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		
II.1.	Pirkėjų skolos		
II.2.	Kitos gautinos sumos		
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		
III.1.	Trumpalaikės investicijos ir terminuoti indėliai		
III.2.	Kitas trumpalaikis turtas		
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI		
	TURTAS IŠ VISO:		
	KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		
C.	KAPITALAS		
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS		
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		

I.1.	Finansinės skolos		
I.2.	Skolos tiekėjams		
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai		
I.4.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai		
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis		
II.2.	Finansinės skolos		
II.3.	Skolos tiekėjams		
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai		
II.5.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		
II.6.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai		
	KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI IŠ VISO:		

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąja apskaitos sistema
rekomendacijų
14 priedas

Ūkininko _____ ūkis
(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo Nr. _____
Adresas _____

KAPITALO APSKAIČIAVIMO ŽINIARAŠTIS (Lt)

(data)

1. Likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje	
2. Pelnas (+)	
3. Nuostoliai (-)	
4. Ilgalaikio turto perkainojimo rezultatas (±)	
5. Ūkininko ir / ar jo partnerių pinigų įnešimas (+)	
6. Pinigų išmokėjimas ūkininkui ir (ar) jo partneriams (-)	
7. Ūkininko ūkyje pagamintos produkcijos ir išaugintų gyvulių sunaudojimas asmeninėms reikmėms (-)	
8. Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąja apskaitos sistema
rekomendacijų
15 priedas

Ūkininko _____ ūkis
(vardas, pavardė)
Ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo Nr. _____
Adresas _____

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA (Lt)
(netiesioginiu būdu)

_____ (data)

Eil. Nr.	Straipsniai	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I	Pagrindinės veiklos pinigų srautai		
I.1.	Grynasis pelnas (+) (nuostoliai) (-)		
I.2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) (+)		
I.3.	Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) (-) sumažėjimas (+)		
I.4.	Atsargų (padidėjimas)(-) sumažėjimas (+)		
I.5.	Gyvulių ir kitų gyvūnų likučių (padidėjimas) (-) sumažėjimas (+)		
I.6.	Pasėlių likučių (padidėjimas) (-) sumažėjimas (+)		
I.7.	Pirkėjų įsiskolinimo (padidėjimas) (-) sumažėjimas (+)		
I.8.	Kitų gautinų sumų ir sumokėtų išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) (-) sumažėjimas (+)		
I.9.	Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas		
I.10.	Skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (+) (sumažėjimas) (-)		
I.11.	Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (+) (sumažėjimas) (-)		
I.12.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas		
I.13.	Ilgalaikio materialiojo turto perleidimo rezultato eliminavimas		
I.14.	Ūkininko asmeninėms reikmėms sunaudota produkcija, gyvuliai, paukščiai ir žvėreliai (-)		
	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		
II	Investicinės veiklos pinigų srautai		
II.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas (-)		
II.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas (+)		
II.3.	Ilgalaikių investicijų įsigijimas (-)		
II.4.	Ilgalaikių investicijų perleidimas (+)		
II.5.	Gauti dividendai, palūkanos (+)		
II.6.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (+)		
II.7.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai (-)		
	Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		
III	Finansinės veiklos pinigų srautai		
III.1.	Ūkininko ir jo partnerių įnašai (+)		
III.2.	Pinigų išmokėjimas ūkininkui ir jo partneriams (-)		
III.3.	Paskolų gavimas (+)		

III.4.	Paskolų grąžinimas (-)		
III. 5.	Sumokėtos palūkanos (-)		
III.6.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (+)		
III.7.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai (-)		
	<u>Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai</u>		
IV.	Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui		
V.	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		
VI.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		
VII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Ūkininko ūkio veiklos
buhalterinės apskaitos tvarkymo
supaprastintąją apskaitos sistema
rekomendacijų
16 priedas

Ūkininko _____ ūkis
(vardas, pavardė)
Ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimo Nr. _____
Adresas _____

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA (Lt)
(tiesioginiu būdu)

_____ (data)

Eil. Nr.	Straipsniai	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai		
I.1.	Pinigų įplaukos iš klientų (+)		
I.2.	Kitos įplaukos (+)		
I.3.	Sumokėta tiekėjams (su PVM) (-)		
I.4.	Pinigų išmokos, susijusios su darbo santykiais (-)		
I.5.	Sumokėti į biudžetą mokesčiai (-)		
I.6.	Kitos išmokos (-)		
	<u>Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai</u>		
II.	Investicinės veiklos pinigų srautai		
II.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas (-)		
II.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas (+)		
II.3.	Ilgalaikių investicijų įsigijimas (-)		
II.4.	Ilgalaikių investicijų perleidimas (+)		
II.5.	Gauti dividendai, palūkanos (+)		
II.6.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (+)		
II.7.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai (-)		
	<u>Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai</u>		
III.	Finansinės veiklos pinigų srautai		
III.1.	Ūkininko ir jo partnerių įnašai (+)		
III.2.	Pinigų išmokėjimas ūkininkui ir jo partneriams (-)		
III.3.	Paskolų gavimas (+)		
III.4.	Paskolų grąžinimas (-)		
III.5.	Sumokėtos palūkanos (-)		
III.6.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (+)		
III.7.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai (-)		
	<u>Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai</u>		
IV.	Valiutų kursų pasikeitimo įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui		
V.	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		
VI.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		
VII	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		

Ūkininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)